

Verkiezings programma

2019 - 2022

SGP

gaat
voor de
kern

SGP Hoeksche Waard

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Besturen met vertrouwen	4
Omzien naar elkaar	7
Wonen met plezier voor jong en oud	11
Een bloeiende economie	15
Een toegankelijk eiland	17
Een duurzame toekomst	19
En uiteraard... recreëren!	22

Voorwoord

Voor u ligt het SGP-programma voor de raadsperiode 2019-2022. De slogan van de SGP voor de gemeenteraadsverkiezing in november is: **De SGP gaat voor de kern**. Fijn dat u de moeite neemt om dit te lezen. De afgelopen maanden is er door de verkiezingsprogrammacommissie hard gewerkt om alles doordacht op papier te krijgen. Vanaf november verandert er veel voor onze gemeenten. Onze plannen, de uitdagingen die de fusie met zich meebrengt en onze vertrouwde standpunten staan verwoord in dit verkiezingsprogramma. Bij het woord 'kern' geeft de Van Dale aan: 'het binnenste, middelste of voornaamste gedeelte van iets.' De SGP wil midden in de samenleving staan. Raadsleden zijn zichtbaar en bereikbaar. Met hart en ziel is de SGP tot in de (dorps)kern betrokken.

Daarnaast kan het woord kern worden uitgelegd met: 'de hoofdzaak, het wezenlijke'. Dat raakt een dieperliggende, geestelijke grond. Juist in deze tijd is het belangrijk om op te komen voor Gods Woord en de Bijbelse principes – zoals de zondagsrust – die daaraan ten grondslag liggen.

Kern kan ook 'het voornaamste van iets' betekenen. Een van de kerntaken van de overheid is om oprecht het beste te zoeken voor de bevolking van ons mooie eiland. De rust, oevers en ruimte bewaren en de kleinschaligheid van het eiland koesteren. Anderzijds ook het kernbegrip rentmeesterschap in de praktijk brengen; de aarde bouwen en bewaren.

In de kern van de SGP zit de zorg voor kwetsbaren, minderbedeelden en ouderen op het eiland.

Tot slot is een kern ook het binnenste van een touwwerk van vier of meer strengen, wat een lijn veerkrachtiger en sterker maakt. Samen - overheid, organisaties, onderwijs en omgeving - kunnen we iets betekenen voor de samenleving en deze kerngezond houden.

Samen leven tot eer van God en met liefde voor de naaste, dát is het kerndoel.

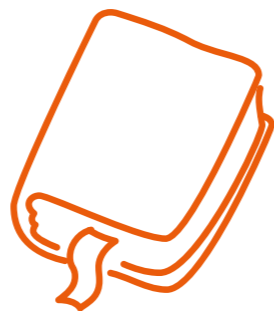
Waarom SGP stemmen?

De SGP vaart op een betrouwbaar kompas: de Bijbel. Dit kompas wijst de richting aan voor haar politieke handelen. Aan de hand daarvan probeert de SGP keuzes te maken die een constructieve bijdrage leveren aan onze Hoeksche Waardse samenleving. Wij hopen op uw stem bij de raadsverkiezingen van 21 november 2018. Met uw stem wil de SGP, bij een geopende Bijbel, bijdrage aan uw welzijn.

Neem en lees! U bent dan op de hoogte van de standpunten van de SGP voor de komende raadsperiode. Voor alles geldt Deo Volente: zo de Heere wil en wij leven.

Het bestuur van de gemeentelijke afdeling SGP Hoeksche Waard
september 2018

Besturen met vertrouwen

De SGP is een christelijke partij die de Bijbel – en de daarop gegronde Drie Formulieren van Enigheid - ziet als betrouwbaar uitgangspunt voor het leven en de politiek. De daarin beschreven Tien Geboden, die God heeft gegeven tot welzijn van alle mensen, gebruikt zij als richtsnoer voor het politieke handelen. De Heere Jezus leerde dat de kern daarvan liefde is: God liefhebben boven alles en de naaste als onszelf. Volgens dit ideaal voelt de SGP zich geroepen via de democratische weg om het goede te zoeken voor de Hoeksche Waardse samenleving.

Liefde tot God en elkaar

Liefde staat centraal binnen het christelijke geloof. Een leven volgens christelijke waarden en normen is goed voor de gehele samenleving. Tegelijkertijd kan daardoor ieder mens tot zijn recht komen. Daarom staat de SGP voor politiek volgens de Bijbelse norm. Het christelijke geloof biedt heldere richtlijnen voor het maatschappelijke leven. In de Bijbel staat hoe God wil dat wij ons gedragen ten opzichte van Hem en van onze medemensen. Voor de SGP is een respectvolle omgang met elkaar daarom erg belangrijk.

Liefde voor de dag van God

De liefde voor Gods dag is onlosmakelijk verbonden aan de overtuiging van de SGP. De zondag is een door God ingestelde rustdag; tot eer van God en tot zegen van de mensen. Daarnaast biedt één rustdag per week een gezond weekritme, waarmee deze dag waardevol is om in stand te houden voor onze samenleving. Het uitgangspunt van de SGP is dat openbare gebouwen, horeca en winkels gesloten zijn op zondag. De Verordening Winkeltijden moet de gemeente gebruiken om winkels op zondag gesloten te houden. Ook is de SGP voor het tijdig stoppen van evenementen op zaterdagavond en het weren ervan op zondag.

Dorpskarakter in de kern

Onze nieuwe gemeente bestaat uit veel dorpen en buurtschappen. Het eiland is omringd door water en kent een prachtige natuur. De inwoners van onze gemeente zijn trots op hun eigen dorp of buurtschap. De identiteit en eigenheid van deze dorpskernen met haar kenmerkende zondagsrust, burenzorg, vele vrijwilligers en ondernemerszin wil de SGP beschermen. Hoeksche Waarders staan bekend om het nemen van hun eigen verantwoordelijkheid. Voor de SGP is het belangrijk dat de gemeente genoeg ruimte biedt voor ondernemerschap en creatieve plannen van inwoners.

Onze maatschappij ondergaat een structurele verandering naar een netwerksamenleving waarin gemeenten, inwoners, ondernemers en organisaties samenwerken. Het blijft dan ook de taak van de gemeenteraad om kaders te stellen en deze te controleren. Voor de SGP is het belangrijk dat de lokale overheid uitnodigend is naar burgers en ze actief betreft bij het ontwikkelingsproces van beleidsvoorstellen. De SGP stimuleert de burgerparticipatie door bijvoorbeeld dorpsverenigingen of alternatieven als "Buurt Bestuurt". De gemeente faciliteert deze platforms en betreft hun plannen en ideeën bij de beleidsvorming en -uitvoering. Die "coöperatie" kan ook per project of thema vormgegeven worden. De overheid moet niet direct denken in structuren en kaders opleggen, maar loslaten en burgers met burgers in de samenleving mooie dingen laten doen.

De SGP zet zich in om het unieke karakter van de Hoeksche Waard te bewaren.

Dat doet de SGP bijvoorbeeld door:

- > het inzetten van de zogenaamde makelaarsfunctie¹ voor iedere dorpskern en gebiedswethouders.
- > het inzetten op behoud van sociaal en maatschappelijk structuren.
- > het stimuleren van lokaal ondernemerschap dat het dorpskarakter versterkt.
- > te kiezen voor een manier van bouwen die recht doet aan de eigenheid van de dorpen.

Ook heeft de SGP aandacht voor ruimtelijke inrichting, voldoende onderhoud van de wegen en voor goede fiets- en wandelpaden. Zo is de bevordering van het dorpskarakter als een rode lijn terug te zien door het hele programma van de SGP en koesteren we de dorps charme.

Bereikbaar en betrokken voor iedereen

De SGP wil dat de gemeente haar diensten op een professionele en veilige manier aanbiedt, zowel aan het loket als digitaal. Inwoners moeten hun zaken bij gemeente Hoeksche Waard ook via internet goed kunnen regelen. Informatie-uitwisseling op papier tussen gemeente en inwoners moet een beschikbaar alternatief blijven. Een nieuwe vorm van online communicatie is het direct contact zoeken met de gemeente via een app of social media.

De SGP verwacht van ambtenaren op het gemeentehuis dat zij de regels en procedures helder en concreet uitleggen aan burgers. Medewerkers van gemeente Hoeksche Waard denken mee met inwoners over hoe hun wensen binnen de wet uitgevoerd kunnen worden. De SGP is voor een personeelsbeleid dat medewerkers stimuleert om hun talenten en competenties te ontwikkelen, zodat de gemeente gemotiveerd en deskundig personeel krijgt en houdt. Ambtenaren hebben op zondag vrij, behalve als het gaat om absoluut noodzakelijk werk.

Concrete punten:

- > Gemeente biedt haar diensten professioneel aan (ook digitaal).
- > Post blijft een beschikbaar communicatiealternatief.
- > Personeelsbeleid is gericht op ontwikkeling van talenten en competenties.

¹ Voor iedere kern wordt een ambtelijke functionaris belast met de coördinatie en het verbinden van partijen en initiatieven

Integraal veiligheidsbeleid

De SGP is vóór een integrale benadering van de lokale veiligheid. Het gaat om diverse maatregelen op allerlei gebied zoals, het verbeteren van verkeers- en 'sociale' veiligheid, de aanpak van veelvoorkomende criminaliteit en overlast, naleving van horecaregelgeving, intensieve inzet op buurtpreventie, WhatsApp-groepen en AED-projecten, enzovoorts. Dit alles dient binnen een samenhangend veiligheidsbeleid te worden beschreven en vervolgens daadwerkelijk te worden opgepakt. Bij de opstelling en uitvoering hiervan dienen inwoners, bedrijven en andere maatschappelijke partners, zoals woningbouwcorporaties en welzijnsinstellingen, betrokken te worden. Ook de inwoners zelf hebben een taak bij het veilig- en schoonhouden van de gemeente.

Het financiële huis is op orde

Over het geheel bezien heeft de Hoeksche Waard goede voorzieningen, zoals een uniek winkelaanbod, (basis)scholen, zorginstellingen en kerken. Dat maakt onze gemeente tot een aantrekkelijke gemeente om te werken en te wonen. De SGP maakt zich er sterk voor om het voorzieningenniveau aan te laten sluiten op onze levendige en groeiende gemeente.

Als gevolg van de harmonisatie van beleid op diverse terreinen zijn er investeringen nodig. Een goed financieel beleid is balanceren. Aan de ene kant kijkt de SGP vooruit door middel van investeringen en aan de andere kant wil ze risicovolle projecten vermijden. De SGP wil dat de gemeente ontwikkelingsmogelijkheden voor wonen, werken en verkeer benut.

In een gedegen financieel beleid past een sluitende meerjarenbegroting. Dit is een terugkerend speerpunt voor de SGP. De vijf oude gemeenten laten gezamenlijk een goede reservepositie na als "startkapitaal" voor de nieuwe gemeente. De nieuwe gemeente kan dan op een heel gezonde en solide basis van start. Die financiële situatie moet zo blijven.

Het huis op orde betekent ook inzicht hebben in alle risico's. Jaarlijks worden de risico's, zowel conjuncturele als beleidsrisico's, in beeld gebracht. Als het gaat om de grondexploitatie is een scherpe risicoanalyse onmisbaar.

De volgende uitgangspunten zijn belangrijk voor de SGP:

- › We heffen niet meer belastingen dan nodig zijn, maar een harmonisatie van tarieven is nodig. De SGP heeft een grote voorkeur voor het hanteren van het huidige laagste belastingtarief (prijsspeil januari 2018).
- › De hoogte van de begraafrechten dienen zodanig te zijn dat het voor iedereen mogelijk is zich te laten begraven. De kosten voor begraven overstijgen de kosten voor crematie niet.
- › Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor burgers die van een laag inkomen moeten rondkomen.
- › Subsidiëren van organisaties, verenigingen of instellingen beoogt doelstellingen van publiek belang te ondersteunen.

Omzien naar elkaar

De SGP wil opkomen voor de zwakkeren in de samenleving en mensen in kwetsbare omstandigheden. Zij moeten vanuit Bijbelse naastenliefde zorg, ondersteuning of zelfs bescherming ontvangen.

De SGP maakt zich sterk voor een samenleving waaraan mensen met beperkingen en ouderen zoveel mogelijk kunnen (blijven) deelnemen. Wij zijn ervan overtuigd dat we mensen kwalitatief goede ondersteuning en zorg kunnen bieden door middel van maatwerkoplossingen en zorg in de buurt. Minder bureaucratie en meer menselijke maat in de zorg. Dat vraagt wél om creativiteit van iedereen! De SGP ziet veel kansen in het verbinden van hulpbehoevende burgers, hun sociale netwerk, vrijwilligers en professionals. Ook kerken en maatschappelijke organisaties zijn onmisbaar. Voor wie meer zorg nodig heeft dan de eigen omgeving kan bieden, wil de SGP een royaal vangnet bieden. Daarbij vinden we het vanzelfsprekend dat mensen kunnen kiezen voor een zorgaanbieder die bij hen past.

Meer zorg voor jeugd in de knel

De problematiek in de jeugdzorg neemt zorgwekkend toe. Uit onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat het aantal jongeren dat jeugdhulp krijgt, in 2017 is toegenomen met tien procent ten opzichte van 2015. Onrustbarend! De cijfers voor de Hoeksche Waard laten ook die stijging zien. Dat komt naar onze mening niet door de transitie van de jeugdzorg naar de gemeente, maar de oorzaak moeten we meer zoeken in de verkilling en de individualisering van de samenleving en de gebrokenheid van de gezinnen. Wat ons betreft stoppen we niet bij deze koude constatering en bij het bereiken van het financiële plafond van het budget voor jeugdzorg.

Het motto 'voorkomen is beter dan genezen' geldt zeker voor de jeugdzorg. De SGP wil dat de focus ligt op preventie. Projecten die gericht zijn op het voorkomen van problemen zal de SGP dan ook voluit stimuleren.

De SGP wil voorkomen dat jongeren die jeugdhulp krijgen na hun 18e in een gat vallen. De groep jongeren tussen 18 en 27 jaar moet ook kunnen rekenen op hulp als zij dat nodig hebben. Het is belangrijk dat zij praktische steun krijgen wanneer zij op eigen benen gaan staan. De SGP stimuleert dan ook graag speciale hulpvoorzieningen voor deze kwetsbare jongeren.

Gezin als hoeksteen

De SGP ziet het gezin als hoeksteen van de samenleving. Op een hoeksteen rust het gebouw. Als het in het klein – het gezin – goed gaat, dan gaat het ook in het groot – de samenleving – goed. De overheid kan de goede basis van een gezond gezin nooit vervangen. Daarom moet de overheid de verantwoordelijkheid van gezinnen niet overnemen, maar daar leggen waar het hoort: bij de ouders.

Binnen dit ideaal past aandacht besteden aan gebroken gezinnen. De SGP wil insteken op mediation tussen partners wanneer er problemen zijn; daarmee willen we voorkomen dat kinderen de dupe worden van echtscheidingen.

Het opvoeden en grootbrengen van kinderen is niet altijd eenvoudig. Voor ouders die, vanwege (psychische) problemen, niet in staat zijn een gedegen opvoeding te bieden, wil de SGP dat de gemeente ondersteuning faciliteert bij de opvoeding van kinderen.

Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO)

De drieslag, zelf, samen, gemeente, vormt het uitgangspunt voor beleidskeuzes binnen de WMO. Dit houdt concreet in dat de burger eerst zelf hulp zoekt in zijn of haar omgeving. De overheid blijft het schild voor de zwakken die in hun omgeving onvoldoende hulp hebben. De SGP ziet de rol van de overheid als adviserend, regisserend en verwijzend. Bij keuzes in de zorg staat naast financiële haalbaarheid het welzijn van de burger voorop. De kwaliteit van de zorg mag niet onder druk komen te staan. Burgers hebben het recht op een zo goed mogelijke oplossing van hun situatie. Daarom vindt de SGP dat zij bij de keukentafelgesprekken van de gemeente een onafhankelijke cliëntondersteuner mee mogen nemen.

De SGP vindt dat iedere burger kan kiezen voor een zorgaanbieder die bij hen past. Wat de SGP betreft worden kerken, scholen en andere maatschappelijke instellingen intensief betrokken bij het maken van beleid voor de WMO.

De SGP stimuleert innovaties in het WMO-beleid. Te denken valt daarbij aan e-health oplossingen, vroegsignalering en preventie. Samenwerking tussen de betrokken partijen is onmisbaar om innovaties te bevorderen.

Mantelzorgers en vrijwilligers zijn goud waard

Mantelzorgers en vrijwilligers vormen een belangrijke pijler in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De overheid zal steeds vaker een beroep doen op burgers. De SGP ziet graag dat mensen die geen zorg nodig hebben, worden opgeroepen om zich in te zetten voor hun medeburgers. Kerken kunnen hierin een stimulerende en ondersteunende rol vervullen.

Er zijn een aantal manieren waarop de SGP mantelzorgers wil ondersteunen.

De gemeente:

- › ondersteunt mantelzorgers met advies, onder andere van Welzijn Hoeksche Waard;
- › vermindert de administratieve lastendruk voor mantelzorgers zoveel mogelijk;
- › geeft een schouderklopje in de vorm van een attentie om de onbetaalbare waarde van vrijwilligers voor de samenleving te onderstrepen;
- › ondersteunt de informele en ontspannen bijeenkomsten die de gemeente in samenwerking met o.a. Welzijn Hoeksche Waard organiseert voor vrijwilligers;
- › besteedt aandacht aan mantelzorgers bij de keukentafelgesprekken;
- › houdt oog voor de dreiging van overbelasting van mantelzorgers, met name voor jonge mantelzorgers die zich moeten kunnen blijven ontwikkelen en ontplooien naast hun zorgtaken;

- › zet in op goede respijtzorg, waarbij zorg tijdelijk wordt overgenomen van de mantelzorger; dat kan door middel van dagopvang, logeerhuizen, zorgboerderijen en professionele respijtzorg thuis.

De SGP vindt het belangrijk dat burgers vrijwilligerswerk kunnen doen voor organisaties die bij hun levensovertuiging passen. Daarnaast wil de SGP dat deze organisaties worden betrokken bij het WMO-beleid.

De SGP wil ook jongeren betrekken bij vrijwilligerswerk. Veel jongeren zijn na hun maatschappelijke stage vrijwilliger geworden bij de organisatie waar ze stage liepen. De SGP pleit daarom voor een uitbreiding van de maatschappelijke stage door jongeren in de leeftijd van 15 tot 18 jaar een vervolgstage te laten lopen. Als mensen zorg mijden, moeten de overheid en de hulpverlening hen opzoeken om ze toch de nodige zorg aan te bieden. De overheid is en blijft een vangnet voor degenen die geen hulp (willen) hebben.

Ouderenzorg

De SGP zet zich graag in voor ouderen. Het is voor de SGP belangrijk dat er goede huisvesting en zorg voor hen is. De SGP staat positief tegenover het bouwen van levensloopbestendige woningen, mantelzorgwoningen en aanleun- en meergeneratiewoningen. De gemeente moet zorgen voor voldoende spreiding van senioren- en zorgwoningen in de verschillende kernen en wijken.

Spreiding van zorgwoningen voorkomt sociaal isolement en eenzaamheid van ouderen. Het terugdringen van eenzaamheid wil de SGP ook bereiken door ondersteuning van projecten op dit gebied, onder andere van Welzijn Hoeksche Waard.

De SGP wil bereikbare en toegankelijke (medische) voorzieningen voor ouderen in de directe omgeving van hun woning. Dat geldt ook voor mensen met een fysieke beperking. Bij de inrichting van de openbare ruimte moet worden nagedacht over de gebruiksvriendelijkheid ervan voor ouderen en mensen met fysieke beperkingen.

De SGP wil de Meerzorg² voor ouderen uitbreiden. Door in te zetten op Meerzorg kunnen ouderen langer zelfstandig blijven wonen en worden mantelzorgers ontlast.

Uit de bijstand en zoveel als mogelijk aan het werk

De Bijbel besteedt veel aandacht aan werk. Al aan het begin van de schepping geeft God de opdracht om een goed beheerder en rentmeester te zijn van de aarde. Werk is en blijft dus een Goddelijke roeping. Voor de SGP is betaald en onbetaald werk gelijkwaardig. Niet alleen betaald werk is waardevol. Zorg, ondersteuning en vrijwilligerswerk moeten als even nuttige maatschappelijke bijdragen worden gestimuleerd en gewaardeerd. Uiteindelijk is iedereen zelf verantwoordelijk voor zijn of haar inkomen.

De SGP heeft een groot hart voor mensen die door omstandigheden niet kunnen werken. Mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt (langdurig werklozen, gehandicapten, bijstandsgerechtigden) worden door de gemeente actief geholpen. Daarbij werkt de gemeente nauw samen met werkgevers in de gemeente en regio en met sociale werkplaatsen. Als werken onmogelijk is of als er geen werk te vinden is, moet de gemeente in een inkomen voorzien. Een uitkering is dus een vangnet, geen hangmat.

² 'Meerzorg' is een regeling binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) waarmee zorgvragers extra zorg kunnen krijgen als hun zorgprofiel niet toereikend is.

Burgers die van een wettelijk sociaal minimum moeten rondkomen, hebben het zwaar. Zij kunnen bij de SGP rekenen op een ruimhartig minimabeleid. Burgers moeten niet door allerlei regelingen gevangen worden gehouden in een uitkering omdat werken financieel minder aantrekkelijk is dan een uitkering.

De SGP pleit voor een regiefunctie van de gemeente bij schuldhulpverlening. Het doel is dat mensen zo snel mogelijk uit hun schuldenpositie komen. Er zijn verschillende maatschappelijke organisaties actief in de schuldhulpverlening, zoals stichting Schuldhulpmaatje, het Leger des Heils en Repair Cafés. De SGP wil dat de gemeente deze projecten en organisaties ondersteunt. Inwoners moeten worden bereikt met voorlichting over schuldhulpverlening en budgetbeheer.

Concrete punten:

- > Gemeenten moeten samen met bedrijven die leerwerkplekken organiseren waar burgers werkervaring kunnen opdoen.
- > Van burgers die een uitkering ontvangen, mag een 'tegenprestatie' worden verwacht. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk op een werkervaringsplek.
- > De jeugdwerkloosheid moet, in samenwerking met het bedrijfsleven, actief worden aangepakt.
- > Burgers met een arbeidsbeperking moeten in samenwerking met (speciaal) onderwijs en met het bedrijfsleven actief naar leerwerkplekken of naar een dagbesteding worden begeleid.
- > Er moet een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt worden gestimuleerd en ondersteund. Dit kan onder meer door ondernemers en onderwijsinstellingen te laten samenwerken en door leerlingen actief kennis te laten maken met het regionale bedrijfsleven.
- > Actieve armoedebestrijding, kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, ruimhartige verlening van bijzondere bijstand en ziektekostenverzekering voor minima behoren tot de mogelijkheden.
- > Gemeenten (sociale dienst) en UWV moeten één werkgeversbenadering kennen om werkzoekenden aan een goede baan te helpen.
- > Alleengaanden met jonge kinderen tot en met 12 jaar moeten worden vrijgesteld van de sollicitatieplicht.

Wonen met plezier voor jong en oud

Uit de Regionale Woonvisie blijkt dat de Hoeksche Waard de komende jaren sterk vergrijsd en dat het aantal jonge inwoners mogelijk afneemt. Het aantal 75+ huishoudens neemt volgens onderzoek de komende 20 jaar toe van bijna 5.000 tot meer dan 10.000. De behoefte aan woningen voor ouderen gaat daarmee gelijk op. Bij ongewijzigd beleid daalt het aantal gezinnen met personen onder de 55 jaar van 17.500 tot circa 14.300. Vanuit het oogpunt van bestendige vitaliteit van de regio baart deze ontgroening ons zorgen. De leefbaarheid wordt op termijn in belangrijke mate bepaald door het natuurlijke evenwicht in de bevolkingsopbouw. Dit is belangrijk om het voorzieningenniveau, waaronder scholen, verenigingen, kerken, winkelveorzieningen, zorg en welzijn, in stand te houden. Ook de natuurlijke aanwas, werkgelegenheid en beschikbaarheid van personeel in alle sectoren, waaronder de zorg, is sterk afhankelijk van demografisch evenwicht. Wonen, werken en mobiliteit zijn daarbij onlosmakelijk met elkaar verbonden. De SGP maakt zich dan ook sterk voor een vitale Hoeksche Waard, waar jong en oud met plezier kan en wil wonen. Uitgangspunten hiervoor zijn:

De Hoeksche Waard is een aantrekkelijk gezinseiland

Een toename van het aantal jonge gezinnen maakt het verschil als het gaat om een vitale toekomst van de Hoeksche Waard. Gescheiden door de Oude Maas, het Spui en de Dordtse Kil ligt ons eiland slechts op steenworp afstand van het stedelijk gebied. De Hoeksche Waard heeft daarbij veel te bieden op het gebied van ruimte, veiligheid en voorzieningen. Voor eigen jongeren moeten er dan ook voldoende betaalbare woningen zijn om in de Hoeksche Waard te kunnen blijven wonen en jongeren van buiten de regio moeten aantrekkelijke kansen worden geboden om zich in de regio te vestigen. Het woningbouwprogramma én de voorzieningen moeten daarop worden afgestemd. Beschikbaarheid van voldoende starters- en gezinswoningen in de koop-, sociale huur en middenhuur vindt de SGP essentieel.

Langer zelfstandig wonen moet kunnen in de Hoeksche Waard

Naar verwachting neemt het aantal ouderen in de Hoeksche Waard de komende jaren fors toe. Niet alleen doordat de gemiddelde leeftijd stijgt, maar ook omdat de naoorlogse 'babyboomgeneratie' tot de categorie 'ouderen' gaat behoren. Daarnaast is er voor mensen met een lichte zorgbehoefte steeds minder woonruimte beschikbaar in verzorgingstehuizen. In de nabije toekomst zullen dan ook voor ouderen naar schatting 6.000 geschikte woningen moeten worden gebouwd. Een even zo groot aantal woningen zal geschikt moeten worden gemaakt om langer zelfstandig in de eigen omgeving te kunnen wonen. Het bouwen van geschikte woningen, zoals appartementen en seniorenwoningen in de omgeving waar de ouderen zich thuis voelen én in de nabijheid van voorzieningen, heeft voor de SGP dan ook prioriteit.

Behoud van landschappelijke kwaliteit en vitaliteit gaan hand in hand

De Hoeksche Waard vormt ten zuiden van het grootstedelijk gebied een schitterend open landschap, doorsneden door kreek en omzoomd met dijken. De agrarische sector is voor een groot deel de drager van het landschappelijk beeld. De zo noodzakelijke woningbouw voor het borgen van de vitaliteit en het opvangen van de vergrijzing vraagt een zorgvuldige inpassing in het gebied. Het op een natuurlijke manier verbinden van dorpsranden met het landelijk gebied, biedt kansen voor een harmonieus ingericht landschap. De SGP is tegenstander van grootschalige bouw waardoor landschappelijke gebieden een stedelijk karakter krijgen.

Voorzieningen voor jonge gezinnen maken hét verschil

Elke doelgroep kent zijn eigen behoefte aan voorzieningen. Beschikbaarheid van kinderopvang, scholen en sportverenigingen zijn voor jonge gezinnen van groot belang. Trapveldjes met voetbalkooien vormen een kans om veilig en met plezier te spelen in de wijk. Veilige zwemgelegenheden en recreatiefaciliteiten, verspreid over het eiland, bieden meerwaarde voor de aantrekkelijkheid van de Hoeksche Waard.

Een speerpunt van de SGP is het mogelijk maken van schoolzwemmen voor alle schoolkinderen in de Hoeksche Waard. Met het oog op de veiligheid op en rond het water en het voorkomen van verdrinkingen is het van belang dat kinderen op jonge leeftijd al hun zwemlessen krijgen. Tevens kunnen scholen en overheid hiermee samen op een heel effectieve en nuttige wijze invulling geven aan meer beweging voor kinderen.

Verantwoorde uitgaans- en ontspanningsmogelijkheden voor de jeugd vragen specifieke aandacht om ook voor hen aantrekkelijk te zijn en te blijven.

Een bioscoop of theater is voor de Hoeksche Waard overbodig, tevens is zelfstandige exploitatie financieel niet haalbaar.

Voor senioren zijn de voorzieningen binnen handbereik

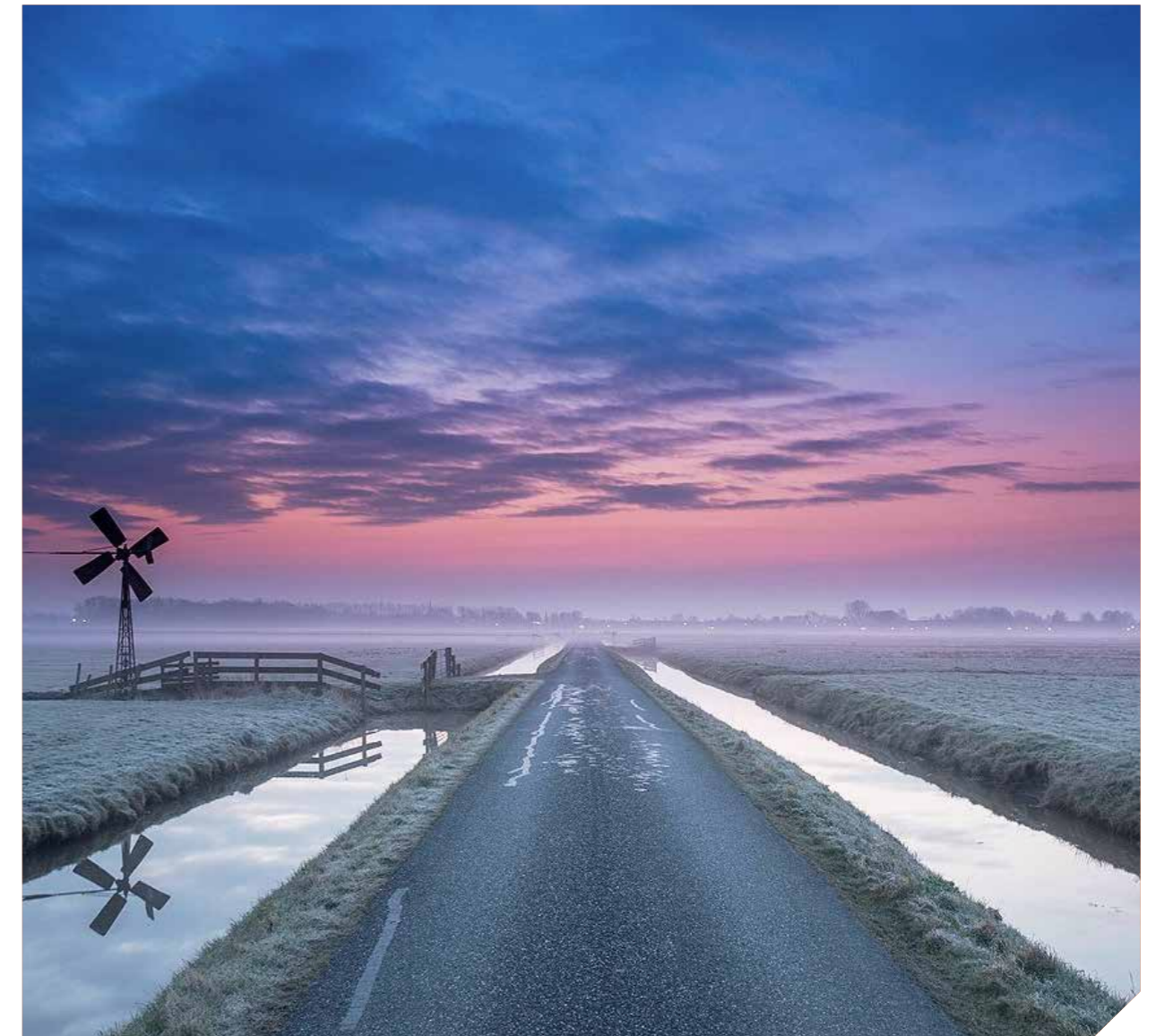
De dagbesteding verandert met het ouder worden en zo ook de behoefte aan het soort voorzieningen. Bij gezondheid zal de behoefte aan ontspanning groter zijn en vormen wandelen en fietsen dikwijls een belangrijk deel van de dagbesteding. Wandel- en fietspaden, met voldoende pleisterplaatsen, zijn in ons landschap bij uitstek mogelijkheden om te kunnen genieten van de natuur. Naarmate de behoefte aan zorg toeneemt, geeft ook de nabijheid van de zorginstellingen en hulpdiensten rust. Actieve inzet op het voorkomen van het gevoel van eenzaamheid is daarbij voor de SGP van groot belang.

Voorzieningen zijn beschikbaar of bereikbaar en houden de kernen vitaal

Wonen met plezier in alle kernen van de Hoeksche Waard moet worden bevorderd. De woonkern (het dorp, de wijk of het buurtschap) is waar veel van onze inwoners zijn opgegroeid en een groot gedeelte van hun leven hebben doorgebracht. Daar ligt een band die moet worden gekoesterd. In de woonbehoefte die daardoor bestaat moet worden voorzien. Voorzieningen, zoals scholen, winkels en zorginstellingen moeten beschikbaar of tenminste op een goede manier bereikbaar zijn.

Het openbaar gebied is op orde en draagt bij aan het wonen met plezier

De buitenruimte vormt voor een belangrijk deel de openbare tuin van de samenleving. Een groene leefomgeving draagt niet alleen bij aan een aangenaam woonklimaat, maar zorgt ook voor de opname van CO₂ en fijnstof. Voor honden zijn aan de randen van de woonwijken uitlaatplaatsen en uitreengebieden beschikbaar. De staat van onderhoud van wegen, straten, pleinen en trottoirs blijkt van groot belang voor de mate van tevredenheid van onze inwoners over hun omgeving. Overlast door straatvuil of uitwerpselen zorgen daarentegen voor irritatie. Hier ligt een taak voor de overheid en de inwoners, waarbij de gemeente zorgt voor onderhoud en de beschikbaarheid van afvalbakken en waarbij de inwoners hun verantwoordelijkheid nemen bij het schoonhouden van de openbare ruimte.

Een bloeiende economie

Eeuwenlang was de agrarische sector de belangrijkste economische kracht van de Hoeksche Waard. Land- en tuinbouw floreerden op de vruchtbare akkers en een groot deel van de inwoners vond daar werk. Ook de handel in agrarische producten leverde een belangrijke bijdrage aan het inkomen van de Hoeksche Waarders. We concluderen gelukkig dat deze sector nog steeds beeldbepalend is voor de Hoeksche Waard. Inmiddels is door de technische ontwikkelingen in de sector een belangrijk deel van de werkgelegenheid vervallen. In eerste instantie leidde dat tot een forse uitstroom van arbeidskrachten met name gericht op havengerichte activiteiten. Ook ontwikkelde zich in de Hoeksche Waard andere economische clusters, zoals de industrie, bouwnijverheid, transport, handel en dienstverlening, waaronder de zorgsector, onderwijs en het openbaar bestuur. Mede door de aanleg van de Heineoordtunnel is de bevolking van de Hoeksche Waard flink gegroeid door instroom vanuit het stedelijk gebied en is een forse forensenstroom ontstaan van en naar de Rotterdamse regio. We hebben te maken met een dagelijks uitgaande stroom van circa 22.500 personen, terwijl er volgens onderzoek (Samen sterk voor een vitale Hoeksche Waard) 11.200 mensen van buiten de Hoeksche Waard hier komen werken.

Met een geschat bruto regionaal product van € 1,8 miljard scoort de Hoeksche Waard economisch gezien overigens laag en zou een impuls tot versterking van de werkgelegenheid een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de vitaliteit op termijn. Ook hier blijkt de onlosmakelijke samenhang tussen wonen, werken en mobiliteit als ook de noodzaak om in te zetten op het behoud van jonge gezinnen in de regio. Nu al kampen veel sectoren, waaronder de zorg, met een nijpend gebrek aan arbeidskrachten, terwijl een afname van de dagelijkse verkeersstroom richting de randstad gebaat zou zijn bij het creëren van geschikte banen in de regio. De SGP is groot voorstander van een actief beleid om de bedrijvigheid en de werkgelegenheid te stimuleren. Uitgangspunten hiervoor zijn:

Van anticiperregio naar economisch bolwerk van betekenis

Het Pact van de Waard leverde in de achterliggende jaren een belangrijke bijdrage om als anticiperregio met de dreigende krimp om te gaan. De consequentie dat de leefbaarheid onder druk komt als het Hoeksche Waardse Landschap slechts de achtertuin van het stedelijk gebied gaat vormen, wordt steeds zichtbaarder. Zonder aan het belang van de kernkwaliteiten van het landschap te kort te willen doen, is er een balans nodig waarbij wonen, werken en welzijn harmonieus met elkaar in evenwicht zijn. Hart op hart slechts 15 kilometer verwijderd van het centrum van het stedelijk gebied, moet het mogelijk zijn om het predicaat anticiperregio te overgroeien en met een samenhang van initiatieven de Hoeksche Waard te vormen tot een belangrijk economisch bolwerk.

Instellen van een ondernemersoverlegplatform (ondernemers, overheid, onderwijs)

Om de Hoeksche Waardse economie evenwichtig te laten groeien, is een intensieve samenwerking tussen betrokken partijen van groot belang. Voor bedrijvigheid is ondernemerschap nodig. Voor de overheid ligt er een belangrijke rol om ondernemerschap en bedrijvigheid, passend bij het karakter van de regio, te faciliteren en te stimuleren. Samen met de ondernemersverenigingen, de dienstverlenende sector (o.a. banken en administratiekantoren), het onderwijs en de Provincie Zuid-Holland moet daarbij door de lokale overheid met voorrang het initiatief worden genomen om een regio-ontwikkelingsprogramma uit te werken. Hiermee wordt een effectieve en voortvarende aanpak geborgd.

Een bedrijfscoördinator van de gemeente ondersteunt bedrijven interactief

De culturen bij overheid en ondernemers blijken vaak te verschillen. Bij de overheid staat het besturen met factoren als rechtsgelijkheid en zorgvuldigheid veelal centraal, terwijl het bij ondernemen juist aankomt op snelheid van handelen en financieel resultaat om de bedrijfsmatige continuïteit te waarborgen. Er ontstaat dan soms een mismatch tussen de belangen, waarbij de doelstelling om te komen tot een bloeiende economie niet is gediend. Gespecialiseerde ambtenaren, die bedrijven faciliterend ten dienste staan en die proactief zoeken om knelpunten op te lossen, zijn daarbij erg belangrijk.

Koester de kernkwaliteit ... de agrarische sector

De agrarische sector bepaalt voor een belangrijk deel het DNA van de Hoeksche Waard. Sinds de inpoldering is dit de kracht van de regio. De kracht van dit DNA is de robuustheid en dat willen we koesteren. Heel veel activiteiten in de Hoeksche Waard zijn uit die agrarische DNA-cultuur ontstaan. Innovatieve bedrijven op het terrein van landbouw en landbouwmechanisatie hebben zich gevormd en gevestigd. Kennisontwikkeling en veredeling zijn belangrijke sectoren die met agrarische kennisinstututen en proefbedrijven in onze regio floreren. Samen met de sector moet deze kernkwaliteit worden gepromoot, zodat de agrarische kracht van de Hoeksche Waard ook ver buiten onze landsgrenzen zal worden onderkend.

Geef ondernemers de ruimte en help ze de weg te vinden

Het vinden van bedrijfsruimte is voor een ondernemer dikwijls een zoektocht en de, soms ook tegenstrijdige, regelgeving kan daarbij hinderen. Natuurlijk is het van belang dat er door de gemeente en provincies zorgvuldig beleid wordt geformuleerd, dat ook het belang van de lange termijn zorgvuldig beoogd. Dat neemt niet weg dat de SGP van mening is dat de overheid ondernemersgezind dient te handelen en waar mogelijk de fysieke- en/ of regelruimte moet bieden. Daarbij helpt de overheid de ondernemer niet alleen in het vinden van de weg in het doolhof van regels, maar de overheid spant zich ook in om tot een effectief wegwijzersysteem op basis van bedrijfsnummering te komen.

De Omgevingswet...een verademing voor Ondernemers

Inmiddels wordt er druk gewerkt aan de invoering van de Omgevingswet. Het doel hiervan is een versimpeling van de regelgeving. Niet meer wat moet, maar wat kan en mag staat centraal. De lokale overheid heeft grote vrijheid bij het vormgeven van kaders voor de Omgevingswet. De SGP is van mening dat, met inachtneming van de kwaliteit van het landschap, ruimtelijke betutting niet past in het huidige denken.

Transformatie van leegstaande agrarische en industriële gebouwen geeft ruimte

Elke regio kent de problematiek van gebouwen die niet meer in gebruik zijn. Landelijk vormt dit een probleem van betekenis en ook in de Hoeksche Waard doet zich dit voor. Transformatie van gebouwen heeft belangrijke voordelen als het gaat om duurzaamheid en om behoud van het landschap en historisch erfgoed. Anderzijds is het soms een uitdaging om een kosteneffectieve vorm van transformatie te vinden die veelal maatwerk vraagt.

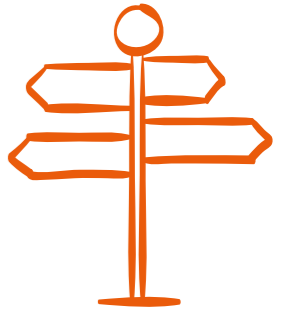
Bouwen én bewaren

Het gaat niet alleen om een bloeiende economie. Ook het belang van de schepping en de duurzaamheid daarvan kan en mag niet uit het oog worden verloren. We hebben al te veel een aanslag gepleegd op de natuur en de omgeving. Het voorkomen van de uitputting van de aarde door het gebruik van hernieuwbare energie en het inzetten op een circulaire economie, waarbij hergebruik van grondstoffen en materialen wordt beoogd, hebben al onze aandacht en steun. Duurzaamheid vormt daarom dan ook een zelfstandig thema met eigen speerpunten in dit verkiezingsprogramma.

Ook het zo goed mogelijk in stand houden van historisch erfgoed is een belangrijk punt dat in het kader van bouwen én bewaren de aandacht heeft van de SGP.

Een toegankelijk eiland

Vanuit het gezichtspunt van de bereikbaarheid van de Hoeksche Waard blijkt de ontsluiting over de A29 via de Heinenoordtunnel één van de belangrijkste aandachtspunten. De capaciteit van deze verbinding wordt in de spits steeds meer als knelpunt ervaren. Ook de kwetsbaarheid van de verbinding in het geval van calamiteiten leidt steeds vaker tot verkeersinfarcten. Door de openstelling van de noordelijke A4 bij Delft en het zuidelijke deel bij Dinteloord is de omvang van het doorgaand verkeer op de A29 significant toegenomen. Door deze ontwikkeling is het ontsluitingsprobleem voor de Hoeksche Waard de afgelopen jaren sterk gegroeid. Daarbij komt dat het wegennet in de Hoeksche Waard onvoldoende berekend is op de toename van wegverkeer. Goede voorzieningen voor landbouwvoertuigen ontbreken in bepaalde gebieden, routes voor vrachtverkeer lopen op sommige plaatsen over kwetsbare (dijk)wegen en bepaalde toe- en afvoerwegen van en naar de A29 zijn onvoldoende veilig. Dat laatste komt vooral doordat de wegen niet op de verkeersdruk zijn berekend (zoals de doorgaande route door Klaaswaal) of door het ontbreken van vrij liggende fietspaden (zoals de Korteweg in Zuid-Beijerland). De landelijke trend om het interregionale openbaar vervoer te versterken door middel van lightrail en metroverbindingen is in de Hoeksche Waard, zeker op korte termijn, geen optie. Door de omvangrijke forensenstroom van en naar ons eiland, de beperkte ontsluiting en de noodzaak tot het inzetten op duurzaamheid, neemt de behoefte aan adequaat openbaar busvervoer dan ook toe. Ook de sterk toenemende vergrijzing en de noodzakelijke bereikbaarheid van voorzieningen vragen om een fijnmazig regionaal vervoersnetwerk.

Verkeersstromen moeten doorstromen

Om de verkeersstromen binnen de Hoeksche Waard veilig en efficiënt door te kunnen laten afwikkelen moeten de regionale routes worden geoptimaliseerd. Het doorgaande verkeer moet daarbij zoveel mogelijk middels rondwegen buiten de kernen om worden omgeleid. De eerder vastgestelde regionale vorkstructuur moet daarbij in geactualiseerde vorm invulling gaan geven aan de belangrijkste ontsluitingswegen van de regio. De vrij liggende busbaan naast de N217 van Oud-Beijerland naar de A29 moet optimaler worden benut, bijvoorbeeld door toevoeging van vrijgesteld vrachtverkeer. De doorstroming op toevoerroutes naar de aansluiting op de A29 moet door wegaanpassingen worden verbeterd. De SGP is voorstander van landbouwverkeer op een parallelweg naast de N217. Met Rijkswaterstaat moeten afspraken worden gemaakt om de doorstroming op de A29 te bevorderen, waar nodig het doorgaand verkeer te verminderen en om de oorzaken en de gevolgen van calamiteiten zo veel mogelijk te beperken.

Onder voorwaarden bevorderen extra ontsluiting aanleg A4-Zuid

Hoewel er nog geen concrete plannen zijn voor de aanleg van de A4-Zuid door de Hoeksche Waard, is dit een onderwerp dat steeds vaker bij de verschillende overheden aan de orde wordt gesteld. Ook is er in de Hoeksche Waard ruimte gereserveerd voor het tracé. De gemeente Hoeksche Waard is niet het orgaan dat daarover beslist. Toch is het belang voor de Hoeksche Waard groot. Daarbij spelen voor- en nadelen, zoals enerzijds de landschapsaspecten en de milieubelasting door toenemend wegverkeer, anderzijds biedt het ook kansen voor een betere ontsluiting en creëert het kansen voor wonen en werkgelegenheid en daarmee voor de vitaliteit op lange termijn. Daarbij dienen alternatieven, zoals een verbreding van de A29 ook te worden overwogen. De oplossing van het te verwachten knelpunt bij de Haringvlietbrug is ook voor onze gemeente relevant. De SGP staat dan ook voor actieve deelname aan de gesprekken om de realisatie van de A4-Zuid onder voorwaarden te bevorderen.

Veilige fietsroutes voor scholieren, werknemers en recreanten

Middelbare scholieren in de Hoeksche Waard maken veel gebruik van de fiets om naar hun scholen in en buiten de Hoeksche Waard te gaan. Ook werknemers en recreanten gebruiken steeds vaker de (elektrische) fiets om hun plaats van bestemming te bereiken. Ze kiezen dan vaak voor de kortste route. Hun veiligheid en comfort is een belangrijk aandachtspunt. Vrij liggende geasfalteerde en goed verlichte fietspaden moeten in ieder geval op de hoofdroutes het uitgangspunt zijn. Waar dat niet mogelijk is, kan het scheiden van doorgaande verkeersstromen van het lokale verkeer een goed alternatief zijn.

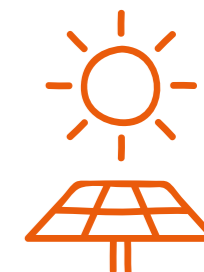
Openbaar vervoer: frequent, snel en point-to-point voor iedereen

Om op een betekenisvolle manier een bijdrage te leveren aan de lokale, regionale en interregionale ontsluitingsproblematiek van heel het eiland, zijn in de toekomst belangrijke stappen nodig om aan de mobiliteitsvraag tegemoet te kunnen komen. Het concept van R-net dat staat voor betrouwbaar, frequent en comfortabel openbaar vervoer in de Randstad, zou aan de interregionale verbindingen vanuit de Hoeksche Waard een belangrijke bijdrage kunnen leveren. Daarbij hebben de overstappunten zoals het busstation en de point-to-point sneldiensten, interregionaal elk hun eigen voordelen. Snelle bereikbaarheid van spoorwegstations, zoals Barendrecht en Dordrecht, vanuit het busstation Heinenoord zal het OV-gebruik stimuleren. Een ruime carpoolplaats inclusief P+R transferium op korte loopafstand of op een slimme manier logistiek verbonden met het busstation, is een vereiste. Afnemend autobezit, in combinatie met de leefbaarheid in de kleinere kernen, leidt tot een grotere behoefte aan kleinschalige vervoersdiensten.

Snel internet in het binnen- én buitengebied

De digitale voorzieningen én het werken vanuit huis nemen een grote vlucht. Anderzijds brengt het ouders en (klein)kinderen dicht bij elkaar wanneer zij bijvoorbeeld met elkaar kunnen chatten of videobellen. De digitale wereld heeft afstanden verregaand verkleind. Snel internet is daarmee, bijna net zoals elektriciteit, gas en water een nutsvoorziening geworden. Het is van groot belang dat er voor ondernemers en particulieren geen tweedeling ontstaat, waarbij de inwoners in buitengebieden het voordeel van deze basisvoorziening niet hebben. Technieken ontwikkelen zich in hoog tempo. Snel internet is daardoor ook op afgelegen plaatsen te realiseren. Het profiel van de Hoeksche Waard leent zich bij uitstek om hieraan invulling te geven.

Een duurzame toekomst

Duurzaamheid staat de komende jaren hoog op de politieke agenda. De SGP Hoeksche Waard heeft een duurzame samenleving in de breedste zin van het woord voor ogen. Duurzaam omgaan met de natuurlijke bronnen die de mens ter beschikking heeft. Energiebronnen, voedsel en grondstoffen zijn niet oneindig voorhanden. Daarom is het noodzakelijk dat we milieuvriendelijk gebruikmaken van de natuurlijke bronnen. De SGP staat voor goed rentmeesterschap als Bijbels grondbeginsel. God, onze Schepper geeft ons verschillende energiebronnen. Het is een persoonlijke verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers om hiermee verantwoord om te gaan. De mens is geen bezitter maar beheerder van het milieu. De in 2016 door de vijf gemeenten vastgestelde energievisie blijft daarom het uitgangspunt om in 2040 een energieneutrale gemeente te zijn. De vastgesteld energievisie heeft als uitgangspunt drie belangrijke pijlers waarop ook de SGP de komende jaren wil inzetten.

- > Energie besparen
- > Energie duurzaam opwekken
- > Duurzame mobiliteit

Aan de energievisie is het uitvoeringprogramma gekoppeld waarin verschillende doelen zijn gesteld, waarbij de rekenkamercommissie heeft aangegeven dat de gemeente voortvarend aan slag moet gaan met het uitvoeringsprogramma. Dit is alleen te bereiken door gezamenlijk daadkrachtig te werken aan de doelstelling 2040 energieneutraal.

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie en een kaderstellende rol bij het realiseren van de energietransitie. In de Hoeksche Waard bestaat de Bresaccommodaties B.V (overheids-B.V. van de gemeente Binnenmaas). Deze organisatie beheert op dit moment met name voor Binnenmaas het gemeentelijk vastgoed. Om de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen voortvarend ter hand te nemen is het zeer gewenst dat al het beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed bij de Bresaccommodaties wordt ondergebracht. Wat de SGP betreft geeft de gemeente Bresaccommodaties de ruimte om snel werk te maken van energieneutrale gemeentelijke gebouwen.

De SGP vindt het van groot belang om de voortgang van de energietransitie steeds te monitoren en te delen met de inwoners. Waar komen we vandaan? Wat zijn de effecten van de verschillende duurzaamheidsmaatregelen? Welke kosten zijn daaraan verbonden? Goede monitoring, de energievisie en het uitvoeringsprogramma, zijn belangrijk om in 2040 energieneutraal te zijn.

Energie besparen

Belangrijk is om het energiegebruik te verminderen en verspilling te voorkomen. Isoleren en zonnepanelen zijn maatregelen die de te gebruiken energie groener maken.

Om te besparen moet de bouw van energetisch duurzame gebouwen zoals de NOM-woningen (nul op de meter woningen) voorwaarde van het gemeentelijk beleid zijn. Hetzelfde geldt voor verbouw van bestaande panden. Stimuleren kan onder andere door de leges voor (ver)bouw te verlagen.

Verduurzamen van woningen en gebouwen levert in de meeste gevallen ook financieel voordeel voor de eigenaren op.

Om bestaande woningen van kwetsbare huishoudens energetisch te verduurzamen dient de energie lening worden ingevoerd waarop, naast bestaande subsidieregelingen, een beroep kan worden gedaan.

Energie duurzaam opwekken

Om in 2040 een energieneutrale gemeente te zijn, moeten er keuzes worden gemaakt. Het is overigens geen óf-óf-situatie, maar een én-én-verhaal. Zowel zonne-energie, windenergie, biomassa, afvalscheiding als circulaire economie moeten bijdragen om de energiedoelstellingen te halen.

De SGP staat een terughoudend beleid voor om goede landbouwgrond op te offeren voor zonnegaarden. Daarom dient als eerste gekeken te worden naar het plaatsen van zonnepanelen op daken. De rijksoverheid heeft aangekondigd dat in 2024 asbest van de daken verwijderd moet zijn. De gemeente moet daarom actief zijn om gelijktijdig het plaatsen van zonnepanelen op de daken te stimuleren onder het motto “Asbest eraf en Zonnepanelen erop”.

Ook dient verder onderzoek te worden gedaan naar duurzame energie uit bodem en water.

Klimaatadaptatie

Hoewel we er vast op vertrouwen dat het verbond dat de Heere God over het evenwicht in de natuur met Noach sloot onwankelbaar is, moeten we ook constateren dat de ongebreidelde inbreuk op de natuur zijn weerslag heeft op ons klimaat. Lange perioden van droogte en extreme neerslag zijn weliswaar van alle tijden, maar het effect op onze leefomgeving blijkt de laatste jaren enorm. Deze ontwikkeling vraagt om actief handelen van overheid en burgers. Preventief beleid van de overheid door het aanleggen van gescheiden rioleringsystemen en door verharde oppervlakte in de openbare ruimte waterdoorlatend te maken zijn noodzakelijk. Anderzijds is het van belang om als gemeenten, samen met waterschappen en andere overheden en verantwoordelijke partijen maatregelen te treffen voor afdoende waterberging op momenten van extreme neerslag en voor voldoende zoetwatervoorraden, ook voor agrarisch gebruik, in tijden van schaarste.

Concreet:

- › Wateroverlast wordt bestreden door o.a. meer lokale waterberging.
- › Er moet een draaiboek zijn voor lange perioden van hitte en droogte.
- › Er moet meer groen in gebouwde omgevingen worden bevorderd.
- › Agrarische bedrijven worden gestimuleerd om opstallen te verduurzamen, zoals asbest eraf en zonnepanelen erop.

Circulaire economie en afvalscheiding

Om de uitputting van de aarde te voorkomen is de doelstelling van het Rijk om in 2050 een volledig circulaire economie te hebben. De hoeveelheid huishoudelijk afval is sinds 60 jaar verviervoudigd. Dat betekent dat ook de hoeveelheid grondstoffen die daarin zijn verwerkt met dezelfde hoeveelheid is toegenomen. Waar vroeger hergebruik van materialen en producten zoals kleding heel normaal was, heeft nu, door de toegenomen welvaart en de lagere kosten ten gevolge van efficiënte productieprocessen, de keuze voor nieuw veelal de voorkeur. Ook in de voedselketen vindt daardoor enorm veel verspilling plaats. Het tegengaan van de wegwerpmaatschappij wordt daarbij veelal gehinderd doordat de financiële prikkel ontbreekt. Bewustwording is dan ook essentieel.

Landelijk zal de afvalstoffenbelasting de komende jaren fors worden verhoogd. In het afval zitten grondstoffen die hergebruikt (gerecycled) kunnen worden. Om te voorkomen dat de verhoging ook inwoners zal raken, moet het programma “goed scheiden loont” consequent worden uitgevoerd. Uitgangspunt moet zijn om aanbod en afvoer van restafval te verminderen en betaalbaar te houden. Onder het motto “Samen halen we eruit wat erin zit” dient het scheiden van grondstoffen door de inwoners te worden gestimuleerd. De lokale overheid heeft daarbij een belangrijke rol in het kader van afvalinzameling. Daarbij is door de Hoeksche Waard de ambitieuze doelstelling van 30 kilo restafval in 2025 per persoon per jaar gesteld (in 2016 was dit 132 kilo). Afvalpreventie, hoogwaardig hergebruik en recycling hebben voor het realiseren daarvan prioriteit.

Duurzame mobiliteit

Mobiliteit is een belangrijk onderwerp in de Hoeksche waard. De SGP wil inzetten op het bevorderen van duurzame mobiliteit. Het blijkt dat steeds meer mensen gebruikmaken van een elektrische fiets. Daarom moet het aantal laadstations voor elektrisch vervoer worden uitgebreid. Hierin moeten gemeente en ondernemers hand in hand aan de slag gaan. Deze oplaadpunten moeten op centrale plaatsen komen, zoals bij horecagelegenheden en rustpunten. Hierin moet de gemeente een faciliterende en stimulerende houding aannemen

En uiteraard... recreëren!

Rondom het eiland Hoeksche Waard liggen verschillende grotere plaatsen. Waar in het verleden de landbouw centraal stond en de inwoners hun brood op het eiland verdienden, werken nu veel inwoners in de omliggende steden. De meeste inwoners willen echter niet verhuizen naar de stad. Het wonen in de grote stad heeft voordelen, maar de rust en het recreëren is beperkt.

De Hoeksche Waard zal ongetwijfeld een aantrekkende werking krijgen op het gebied van rust, recreatie en toerisme. In de Hoeksche Waard is de mogelijkheid voor recreatie aanwezig. De SGP is er geen voorstander van om grootschalige recreatie te stimuleren. Recreëren op de schaal van de kern is het uitgangspunt, waarbij de zondagsrust centraal dient te staan.

Recreëren en genieten van de rust en de natuur kunnen prima samengaan. Nieuwe initiatieven wil de SGP toetsen op bereikbaarheid, gezinsvriendelijkheid, rust en natuur. Culturele activiteiten die strijdig zijn met Gods Woord moeten ontmoedigd worden en zullen wat de SGP betreft niet gefinancierd worden.

Omdat de SGP inzet op de combinatie van recreatie en natuur dienen de recreatiegebieden per fiets uitstekend bereikbaar te zijn. Het bevorderen van aantrekkelijke fietspaden voor onze inwoners en recreanten moet daarom de komende jaren centraal staan. Het verder ontwikkelen van het Tiengemetepad is hier een belangrijk voorbeeld van.

Daarnaast ziet de SGP graag dat de gemeente een fietsapp ontwikkelt voor de Hoeksche Waard. Deze app zou een informatieoverzicht kunnen bieden voor routes, fietsknooppunten, oplaadpunten, picknickbanken, bezienswaardigheden, faciliteiten voor mindervaliden en horecagelegenheden.

Familiepark

De Hoeksche Waard is een gezinseiland waar het voor iedereen prettig moet zijn om te wonen en te recreëren. De balans tussen werk, wonen en recreëren staat bij de SGP voorop.

Daar passen geen grootschalige activiteiten en evenementen bij. Belangrijk is om een recreatievoorziening te ontwikkelen die een verantwoorde vrijetijdsbesteding biedt en die ook de zondagsrust, die zo kenmerkend voor het eiland is, niet aantast. Daarom is het gewenst om het centraal op het eiland gelegen Recreatieoord Binnenmaas als familiepark gericht op dagrecreatie verder te ontwikkelen.

Recreatie en zorg

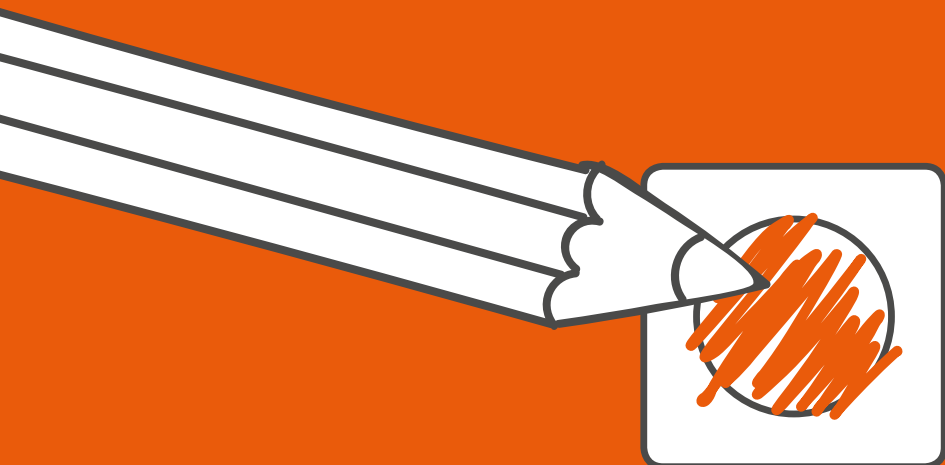
De SGP is er voorstander van om zorg en recreatie te bevorderen. Dat begint onder meer bij het aanpassen, ontwikkelen en aanleggen van wandelpaden voor mindervaliden. De gemeente dient initiatiefnemers hierin te faciliteren. Voor het kort verblijven en overnachten op het eiland door groepen die dagelijks zorg

nodig hebben en van de rust komen genieten, zijn geen voorzieningen. De SGP is voorstander van het ontwikkelen van kleinschalige groepsaccommodaties. Dat geldt ook voor toeristen die willen kamperen. Het is noodzakelijk om kleinschalige kampeerterrinen te ontwikkelen met elektriciteit en stromend water.

Cultuurhistorie

Het eiland staat bekend als grootschalig landbouwgebied. Hierbij passen het cultuurhistorische landschap en de bebouwing. Voor de SGP is het noodzakelijk dat de bouwwerken en het landschap met een cultuurhistorische waarde worden beschermd. De waarde zit ook sterk in de uitstraling. De SGP is voorstander van een cultuurhistorisch bestemmingsplan. Het moet de intentie van de gemeente zijn om eigenaren te inspireren om bij hun plannen rekening te houden met de cultuurhistorische waarden, zodat het niet alleen om gebouwen gaat, maar ook om landschappelijke structuren zoals de dijken, kreken, paden en beplantingen. Cultuurhistorie is nauw verbonden met recreatie in de Hoeksche Waard. Daarom hecht de SGP grote waarde aan cultuurhistorie zodat de inwoners en toeristen hiervan blijvend kunnen genieten. De gemeente moet niet meer regels voorschrijven maar hierin een adviserende en faciliterende rol op zich nemen.

Stem 21 november

SGP Hoeksche
Waard

▶ sgphw.nl/ja